دولت اسلامی افغانستان

وزارت تعلیم و تربیه

مرکز تعلیمی افغانستان

مدیریت نصاب

عقاید

برای صنف هفتم

مؤلف : مولوی غلام عیسی

لا اله الا الله محمد رسول الله

عقاید

برای صنف هفتم

مؤلف : مولوی غلام عیسیٰ

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فرموده است حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم)

رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا وَّ

راضی هستم که الله پروردگار ما است.

بِالْإِسْلَامِ دِينًا وَّ

اسلام دین ما است.

بِمُحَمَّدٍ نَّبِيًّا وَّرَسُولًا

محمد (صلی الله علیه وسلم) نبی و رسول ما است.

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی خلق الإنسان وجعله أکرم الخلائق بالعلم والکرم وجعل امة محمد «ص» خیر الأمم وأمرهم بالدعوة والإرشاد والجهاد المعظم والصلوة والسلام علی سید الأنبیاء ومعلم البشر وعلی آله وأصحابه أجمعین

اما بعد :

از بدو آغاز جهاد مقدس اسلامی درکشور، استادان، علما و دانشمندان ما توجه جدی خویش را درساحات مختلف رشد فرهنگ اسلامی، تحقق اهداف علمی شاگردان معارف و استفاده از مزایای علم و دانش مبذول داشته و باین ترتیب با وصف شرایط ضیق، و وضع ناگوار مهاجرت باثبات رسانیدند که ملت غیور وقهرمان افغانستان توانسته است مبارزه شمشیر و قلم هر دو را پهلوی هم در طول یازده سال گذشته ادامه دهند .

مرکز تعلیمی افغانستان که پرسونل وکارکنان آنرا اشخاص ورزیده و لایق تنظیمهای محترم مختلف جهادی تشکیل میدهد بنوبهٔ خود کوشیده است تا پروگرام درسی مدارس داخل کشور را با معیارهای علمی وشرایط کنونی عیار نموده کتب درسی مرحلهٔ ابتدائیه ومحتویات آنرا با استفاده از میتودهای قبول شده تعلیمی تهیه وبمعرض تطبیق قرار دهند . واکنون که بفضل خداوند متعال تهیه وطبع کتب درسی مرحلهٔ ابتدائیه به اتمام رسیده وبیاری خداوند بزرگ مرحلهٔ متوسطه وثانوی

را آغاز مینماید ، باز هم وظیفهٔ علمی خود را در تهیه یک پروگرام تعلیمی بهتر که با سائر موازین علمی
واساسات تعلیمی تطابق داشته باشد فراموش ننموده کما فی السابق در تهیه و تدوین
کتب درسی با استفاده از پروگرام های تعلیمی سائر تنظیم های جهادی سعی بلیغ بخرج
داده است .

مرکز تعلیمی افغانستان وظیفهٔ خود میداند تا از استادان دانشمند وسائر کارکنان
محترم مدیریت نصاب تعلیمی که در بوجود آوردن یک نصاب تعلیمی اسلامی موحد، ومطابق
با موازین علمی از هیچگونه ایثار و فداکاری دریغ نورزیده اند ابراز امتنان وتشکر نموده
موفقیت مزیدشانرا درراه خدمت به علم ومعارف کشور آرزو نماید .

امیدواریم نسل جوان وآیندهٔ کشور درنتیجه راهنمائی های خردمندانه وعالمانهٔ
استادان فاضل مدارس کشور از آن استفادهٔ اعظمی نموده ، تا برای افغانستان نوین
که یک افغانستان اسلامی آزاد ، آباد وپیشرفته خواهد بود عضو مفید بار آیند .

ومن الله التوفیق

مرکز تعلیمی افغانستان

فهرست

فهرست

فهرست

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی هدانا الی طریق السنة والجماعة والصلوة والسلام علی رسوله محمد ن الذی کان بالمومنین رحیماً وعلی اله واصحابه اجمعین اما بعد :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝

ای مردم بپرستید پروردگارتانرا آنکه آفرید شما را و آن کسانی را که پیش از شما بودند تا شما بترسید (از خدا) .

سوره بقره (۲۱)

تعریف علم عقاید

عقاید جمع عقیده و عقیده در لغت بمعنای باور داشتن است .

و در اصطلاح علمی است که در آن از ذات و صفات الله جل جلاله و از آنچه که مربوط است به ذات و صفات الله جل جلاله موافق شرع شریف بحث کرده می شود .

توحید

توحید در لغت حکم کردن است به واحد بودن شی و علم است به واحد بودن آن و در اصطلاح، خداوند (ج) را بدل یک پنداشتن وبزبان بر آن اقرار کردن است .

و یا مجرد پنداشتن ذات الهی است از تمام آنچیزهائیکه در تصور ، خیال ، فهم وهم و ذهن میآید چنانچه سعدی شیرازی (رح) گفته اند :

ای برتر از قیاس و خیال و گمان و وهم
وز هر چه گفته اند و شنیدیم و خوانده ایم
دفتر تمام گشت و بپایان رسید عمر
ما همچنان در اول وصف تو مانده ایم

وبعضی علما توحید را چنین تعریف میکنند : افراد العابد ـ

المعبود بالعبادة (تنها پنداشتن عابدات معبودش را به عبادت) ومعنی واحد بودن الله جل جلاله این است که الله (ج) در ذات وصفات خود شریک، نظیر ومثل ندارد.

الله (ج) تمام انبیاء علیهم السلام را برای تبلیغ وتعلیم توحید حق فرستاده است وبر ایشان کتابهای خود را نازل کرده تا مردم را از عبادت غیرالله منع و به عبادت خداوند یکتا آشنا و امر فرمایند درین سلسله حضرت محمد صلی الله علیه وسلم را خاتم النبیین مبعوث گردانید و بر او صلی الله علیه وسلم قرآنکریم را نازل کرده و در آن تعلیم توحید را بطریقهٔ کامل بیان نموده ما را به ایمان آوردن بآن مأمور گردانیده است.

ایمان به دو قسم است. که ما درین جا هرقسم آنرا طور جداگانه بیان می کنیم:

۱ - ایمان اجمالی

ایمان اجمالی عبارت است از تصدیق و اقرار کردن به آنچه رسول صلی الله علیه وسلم از جانب الله ج، آورده است به طریقه اجمال بدون تفصل اشیاء مؤمن به.

مثلاً بگوید: (ایمان دارم بتمام آنچه رسول صلی الله علیه وسلم از جانب الله ج، آورده است) و به آن یقین نماید.

یا کلمهٔ طیبه « لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰه » را بگوید وعقیده نماید که بجز خدا ج را وار عبادت کسی نیست، و محمد صلی الله علیه وسلم رسول و فرستاده اوست.

و یا اینکه بگوید: اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ كَمَا هُوَ بِاَسْمَائِهٖ وَصِفَاتِهٖ وَقَبِلْتُ جَمِيْعَ اَحْكَامِهٖ

وعقیده نماید که ایمان و باور دارم به خدا جل جلاله چنانکه موسوم بنامها -

ـ و موصوف به صفات خود است و قبول کردم تمام حکمهای اورا) ـ
بیان مذکور موافق مذهب حنفی است .

۲ـ ایمان تفصیلی

ایمان تفصیلی عبارت است از ایمان آوردن به تمام آنچه رسول صلی الله علیه وسلم از جانب الله جل جلاله آورده است بطریقهٔ ـ تفصیل قسمیکه هریک از اشیاء مؤمن به را جدا جدا ذکر کند وبه آن یقین و باور نماید چنانچه بگوید :

آمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِکَتِهٖ وَکُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْیَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْقَدْرِ خَیْرِهٖ وَشَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰی وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ ط

یعنی " ایمان و باور دارم بخداج، که او تعالی موجود، واحد ـ

ـ لاشریک است ، بتمام صفات کمال متصف و از تمام عیوب و نواقص پاک و مبرّی است و ایمان دارم به فرشته های خدا(ج) که تمام ایشان مخلوق نورانی ، بندگان مطیع و فرمانبردار الله(ج) هستند ، هیچ گناه و عصیان از ایشان صادر نمی گردد وهمیشه برای تعمیل اوامر الله جل جلاله آماده می باشند .

و ایمان دارم به کتابهای الله جل جلاله که تمام آنها حق و کلام ازلی الله(ج) می باشند وبرای رهنمایی بشر برپیغمبران نازل شده اند .

و ایمان دارم به پیغمبران الله(ج) که تمام ایشان برحق اند ، وبرای تبلیغ دین و رهنمائی راه راست مبعوث گردیده اند .

وایمان دارم به روز آخرت که بعد از ختم زندگی دنیا یک روز آمدنی است که آنرا روز آخرت میگویند و در آن

روز محاسبهٔ تمام اعمال بشر کرده می شود .

• و ایمان دارم براین که تمام اندازهٔ خیر و شر از جانب الله (ج)
است و الله ج از روز ازل بر آن عالم بوده .
و هست و آنرا موافق علم ازلی خویش در لوح محفوظ ثبت
کرده است

و ایمان دارم بر اینکه تمام مردمان بعد از فناء دنیا در
روز آخرت دوباره زنده می شوند . وبرای مکافات و مجازات
به میدان حشر حاضر می شوند » .

نوت :

۱- در ایمان آوردن کلمه اَشْهَدُ شرط نیست .
۲- بر هر مسلمان فرض است که علاوه برعقیده و یقین دل کلمه مبارکه.

لا اله الا الله محمد رسول الله را در تمام عمر یکبار بگوید
وزیاد گفتن آن زیاد ثواب دارد.

۳- ایمان اجمالی و ایمان تفصیلی در اصل خود کدام فرق ندارد اما ایمان تفصیلی نسبت به ایمان اجمالی کامل تر است.

٤- ایمان اجمالی درصورتی کافی میباشد که ایمان تفصیلی را نداند. درغیر آن ایمان تفصیلی لازم است.

تمرین

۱- تعریف علم عقاید را بیان کنید.

۲- معنای لغوی توحید را بگوئید.

۳- معنای اصطلاحی توحید را شرح نمائید.

٤- معنای واحد بودن الله (ج) چه است.

٥- الله (ج)، انبیاء علیهم السلام را به خاطر چه فرستاده است؟

٦- ایمان اجمالی را تعریف نمائید.

۷- آیا کلمه طیبه «لا إله إلا الله محمد رسول الله» را ایمان اجمالی گفته می توانیم؟

۸- ایمان اجمالی را شرح نمائید.

۹- آیا در ایمان آوردن کلمه أَشْهَدُ شرط است؟

۱۰- آیا ایمان اجمالی و ایمان تفصیلی در اصل ایمان کدام فرق دارند؟

۱۱- در تمام عمر بر مسلمان گفتن کدام کلمه یکبار فرض است؟

دلائل نقلی وجود الله جلّ جلاله

۱- اِنَّ فِی خَلْقِ السَّمٰوٰاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّیْلِ وَالنَّهَارِ
هرآئینه در آفرینش آسمانها و زمین و اختلاف شب و روز و کشتی هائیکه
وَالْفُلْكِ الَّتِیْ تَجْرِیْ فِی الْبَحْرِ بِمَا یَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ -
(گرفته) میرود در دریا آنچه سود میدهد مردم را و آنچه فرو فرستاده الله
اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ فَاَحْیَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ -
از طرف آسمان از آب پس زنده گردانید به آن زمین را پس از مرگ آن
فِیْهَا مِنْ کُلِّ دَآبَّةٍ وَّتَصْرِیْفِ الرِّیٰحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ
و پراگنده ساخت در زمین از هر جنبنده و در گردانیدن بادها و در ابر رام کرده شده میان
بَیْنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَّعْقِلُوْنَ ۝ سوره بقره آیه ۱۶۴
آسمان و زمین هرآئینه دلایل است (بر وجود خدای واحد) مرگروهی را که درمی یابند (عقل دارند)

۲ - قَالَتْ رُسُلُهُمْ اَفِی اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ -

گفتند پیغمبران ایشان آیا در خدا شبهه است آفریننده آسمانها

وَالْاَرْضِ ط سوره ابراهیم آیه ۱۰

و زمین -

از آیات فوق الذکر ثابت می شود که در آفرینش آسمانها باین رفعت و وسعت ، خلقت زمین با این پهناوری و بزرگی ، اختلاف شب و روز در کوتاهی و درازی ، کشتی هائیکه برای منفعت مردم در دریا حرکت میکنند ، فرود آمدن باران از آسمان که زمین را سرسبز می سازد و بوسیلهٔ آن سلسلهٔ توالد و تناسل در همه حیوانات ظاهر میگردد ، وزیدن باد ها از جهات مختلف ، پدید آوردن ابر ها میان زمین و آسمان ، حاصل اینکه در تمام این چیز ها دلائلیست آشکار بر وجود خداوند توانا و حکیم.

و این آیات عظیم را جز خداوندان فکر و اصحاب دانش در نیابند. هستی و یگانگی خدا (ج) چنان نیست که در آن سرموی شک و شبهه بگنجد فطرت انسان گواه هستی خدا (ج) است شگفتیهای نظام علویات و سفلیات عالم نیز شاهد موجودیت الله (ج) می باشد.

دلائل عقلی وجود الله جَلَّ جَلالُهُ

اگر کسی در آفرینش آسمانها، زمین، آفتاب و مهتاب نظر نماید و در پیدایش حیوانات و نباتات فکر کند، البته به این نتیجه میرسد که برای ایشان بالضرور یک خالق و پیدا کننده است و آن عبارت از ذات الله (ج) است که موجود و پیدا کننده عالم میباشد.

وجود الله (ج) ضروری و واجب است زیرا که در عالم دو قسم موجودات وجود دارند:

الف : اعیان . ب : اعراض .

و این هردو حادث و پیدا کرده شده اند .

حدوث اعیان :

حدوث اعیان از جهت آنست که اعیان جمع عین است و عین - چیزیست که قائم بذات خود باشد . مانند : اجسام که بر ایشان تغییرات از قبیل حرکت و سکون عائد میگردد و هرچیزیکه قابل پذیرش تغییرات باشد حادث و پیدا کرده شده است زیراکه قدیم محل حوادث نیست .

حدوث اعراض :

حدوث اعراض از جهت آنست که اعراض جمع عرض است وعرض چیزیست که قائم بغیر باشد مانند سفیدی وسیاهی و برایشان عدم (نابودی) میآید و هرچیزیکه برآن عدم میآید حادث و پیدا کرده شده است زیراکه قدیم محل حوادث نیست پس

- معلوم گردید که عالم (تمام موجودات غیر از خداوند ج) حادث و پیدا کرده شده اند. وبرای مُحْدَث (پیداکرده شده) مُحْدِث (پیداکننده) لازم و ضروری است و آن ذات الله (ج) است بدلیل اینکه اشیای پیداکرده شده همه ممکن اند و ممکن آنست که وجود و عدم آن برابر باشد تا زمانیکه سبب ترجیح یکی از آنها موجود نشود.

همچنین مخلوق دلیل است بر وجود خالق، و مصنوع دلیل است بر وجود صانع. و در هر چیز او را نشانه است که دلالت میکند براینکه هر آئینه الله (ج) موجود واحد و لاشریک است. (۱)

۱- وفی کل شیئ له آیة تدل علی انّهٗ واحد.

تمرین

۱ - برای اثبات وجود الله (ج)، اگر کدام آیتی بیاد داشته باشید بخوانید و ترجمه نمائید .

۲ - اگر برای اثبات وجود الله (ج)، کدام دلیل نقلی گفته می توانید بیان نمائید .

۳ - برای اثبات وجود الله (ج)، یک دلیل عقلی بگوئید .

٤ - دلیل حدوث اعیان را بیان کنید .

۵ - دلیل حدوث اعراض را بگوئید .

٦ - آیا مخلوق دلیل است بر وجود خالق یا نه واضح دارید؟

دلائل نقلی بر وحدانیت الله جلّ جلاله

۱- وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ سورهٔ بقره آیه ۱۶۳

ومعبود شما معبود یگانه است نیست هیچ معبودی جز او (واو تعالی)

نهایت بخشاینده بسیار مهربان است .

۲- شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ

گواهی داد الله ج، هرآئینه شان این است که نیست هیچ معبودی غیراو وگواهی

قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۚ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۱) سورهٔ آل عمران آیه ۱۸

دادند فرشتگان وخداوندان دانش در حالیکه خداوند تدبیر کنندهٔ عالم است به عدل نیست

هیچ معبود غیراو غالب و باحکمت است .

۳- لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا ۚ سورهٔ انبیاء آیه (۲۲)

اگر بودی در آسمانها و زمین معبودانی سوای خدا (هرآئینه) هردو تباه شدی

٤ - قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ سورهٔ اخلاص آیه (۱)

بگو (ای محمد !) خدا یگانه است .

از آیات فوق ثابت می شود که الله جل جلاله یکی است، هیچ شریک و مانند ندارد و تنها همان ذات معبود حقیقی است. هر ورق و هر ذرهٔ کائنات شهادت میدهد که سوای رب العالمین احدی سزاوار پرستش نیست .

مشرکین هم از دل قبول دارند که هیچ اصول علمی تائید عقاید مشرکانه را کرده نمی تواند، همچنین در حدیث شریف در بارهٔ وحدانیت الله (ج)[1] از حضرت جابر رض روایت است که گفت حضرت-

---

۱- عن جابر رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ثنتان موجبتان قال رجل یا رسول الله ما الموجبتان قال من مات یشرک بالله شیئاً دخل النار ومن مات لایشرک بالله شیئاً دخل الجنة رواه مسلم

- رسول خدا صلی الله علیه وسلم : دو چیز است که واجب گردانند اند جزای خود را. گفت مردی: یا رسول الله! کدام اند آن دو چیز که واجب گرداننده اند جزای خود را؟ گفت پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم: کسی که بمیرد در حالتی که شریک میگرداند بخدا(ج)، چیزی را داخل می شود به دوزخ.

وکسی که بمیرد در حالتی که شریک نمیگرداند بخدا(ج)، چیزی را داخل می شود به بهشت. یعنی کسیکه به وحدانیت الله(ج) عقیده نداشته باشد همیشه داخل دوزخ میگردد وکسیکه به وحدانیت الله(ج) عقیده داشته و بر آنحضرت ص ایمان دارد داخل جنت میگردد.

دلائل عقلی بوحدانیت الله (ج)

الله (ج) ذات یگانه و معبود برحق میباشد.

وعبادت عبارت است از تذلل (عاجزی کردن) کامل و انتهائی. و عاجزی کامل فقط به حضور همان ذات مناسب است که لایق شان اوست یعنی ذات پاک (الله) (ج). و ذات خداوندی باید به صورت قطعی و حتمی از هر قسم عیب و نقص پاک و مبرا بوده و هیچ قصور و فتوری نداشته باشد، نه عاجز باشد و نه مغلوب و نه تحت فشار کسی قرار گیرد، و هم در کار او هیچ کس مانع شده نتواند، پس فرض کنید که اگر در آسمانها و زمین دو خدا باشند، اگر هردو دارای قدرت و لیاقت مساوی بوده و از هم تفاوت

- نداشته باشند، درین وقت طبعاً خلق کردن عالم و تدبیر آن باید به موافقت هردو بعمل آید و یا گاه گاهی بین آنها اختلافی هم - رو خواهد داد.

درصورت اتحاد سه احتمال متصور است: یا یکی به تنهائی ازعهدهٔ این کار برآمده نمی توانست که درنتیجه هردو متحداً به انتظام امور می پرداختند، پس معلوم شد که هیچ یک از - این هر دو قدرت کامل ندارد. و یا اگر یکی تنها سررشته - عالم را به طور کلی انجام داده میتوانست طبعاً دیگری بیکار محض می بود، واین منافی شان الوهیت می باشد. و اگر هر یک - از ایشان به تنهای خلق و تدبیر عالم راکرده می توانست اما هر دو با تفاق و اتحاد این کار را انجام میدادند درین صورت هم امکان اختلاف موجود می بود و امکان اختلاف

درشان الوهیت نقص ازین جهت. باید به وحدانیت ذات الهی (ج)
وقدرت کامله وی ایمان آورد.

و اگر مخالفت را دربین دو خدا فرض کنیم، البته درصورت
مقابله یکی مغلوب ومقهور گشته اراده خود را ترک می‌نمود
که این امر نفی خدائی او را می نماید. و اگر هردو
ازحیث قوت و طاقت متساوی می بودند حتماً هرکدام اراده
وقدرت خود را تطبیق می نمود و نظام آسمانها وزمین یا از ابتداء
ویا بعداً درهم و برهم می شد پس ثابت شد که ذات الله (ج) واحد
لاشریک است.

تمرین

۱- برای اثبات وحدانیت الله (ج)، اگر کدام آیتی بیاد دارید بخوانید و ترجمه نمائید .

۲- درباره اثبات وحدانیت الله (ج) چند آیتی را که خوانده اید قرائت نمائید .

۳- درباره وحدانیت الله (ج) یک حدیث شریف را بیان کنید.

٤- برای اثبات وحدانیت الله (ج) اگر کدام دلیل عقلی بیاد دارید. بیان نمائید.

صفات خداوند جل جلاله

صفات خداوند (ج) دو قسم اند :

۱ - صفات ذاتی الله (ج)

۲ - صفات فعلی الله (ج)

" صفات ذاتی الله (ج) "

صفات ذاتی الله (ج) آن صفاتی اند که برای الله (ج) ثابت بوده و الله (ج) به ضد و نقیض آن موصوف نمی‌شود. مانند: قدرت که ضد آن عجز است.

صفات ذاتی الله (ج) هفت اند که قرار ذیل توضیح میگردند :

۱ - حیات .

۲ - قدرت .

۳ - علم .

۴ ـ کلام

۵ ـ سمع

۶ ـ بصر

۷ ـ اراده

۱ـ حیات : حیات صفت ذاتی وازلی الله (ج) است که برای الله (ج) ثابت بوده و به ضد آن که ممات (مرگ) است موصوف نمی شود و هیچ وقت مرگ و فنا براو تعالی نمی آید.

چنانچه فرموده است: «اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ج اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۵» (۱)

«الله، نیست هیچ معبودی جزوی زنده است تدبیرکننده عالم» (۱ع)

۲ـ قدرت : قدرت یکی ازصفات ذاتی وازلی الله (ج) است که برای الله (ج) ثابت میباشد و به ضد آن که عجز است موصوف نمی شود، هستی ونیستی تمام کاینات.

---

(۱)ـ سوره بقره آیه (۲۵۵).

به ید قدرت خداوند(ج) بوده، و هیچ چیزی در عالم از دائرهٔ قدرت الله(ج) خارج نیست و هم هیچ قوتی با وی مقاومت کرده نمی تواند چنانچه فرموده است:

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهٗ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ط اِنَّهٗ كَانَ عَلِيْمًا قَدِيْرًا ۝ (۲)

" و هرگز نیست الله که عاجز کند او را چیزی در آسمانها و نه در زمین هر آئینه او هست دانا توانا "

۳- علم : یکی از صفات ذاتی و ازلی الله(ج) علم است که برای الله(ج) ثابت بوده و به ضد آن که جهل است موصوف نمی شود. علم الله(ج) قدیم و بر تمام اشیاء احاطه کرده و ذرهٔ در آسمانها و زمین از علم او تعالی خارج نیست.

---

(۲)- سورهٔ فاطر آیه (۴۴)

چنانچه فرموده است :

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ط
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ٥ (١)

ترجمه : نیست محمد پدر هیچکس از مردان شما ولیکن پیغمبر خداست و مهر پیامبران است
و هست خدا بهر چیز دانا .

٤ ـ کلام (سخن گفتن) :

الله تعالی متکلم است بکلام ازلی و قدیم خود ـ
چنانچه فرموده است : وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ٥ (٢)
" و گفت خدا با موسی سخن "

کلام یکی از صفات ذاتی و ازلی الله (ج) است که برای او تعالی
ثابت بوده و به ضد آن که گنگ بودن است ـ
موصوف نمی شود .

---

(١) ـ سورهٔ الاحزاب آیه " ٤٠ " (٢) ـ سورهٔ نساء آیه ١٦٤

کلام وی مانند کلام مخلوقات نیست زیرا -
که ایشان بواسطهٔ حروف و آلات سخن میگویند و الله تعالی
متکلم است بدون وسیلهٔ آلات و حروف .

۵- سمع (شنیدن) : سمع یکی از صفات ذاتی و ازلی الله (ج)
است که برای او تعالی ثابت بوده و به ضد آن که -
کر بودن است موصوف نمیشود .

الله (ج) تمام اصوات و کلمات را به سمع قدیم خویش می شنود
و هیچ مسموعی از سمع قدیم وی غائب
شده نمی تواند . چنانچه فرموده است :

وَاللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ (۱) « و الله بر همه چیز شنوا داناست »

---

(۱) - سورهٔ النور آیهٔ ۲۱

٦- بصر (دیدن) :

بصر یکی از صفات ذاتی و ازلی الله (ج) است که برای او تعالی ثابت بوده . وبه ضد آن که نابینائی است موصوف نمی شود .

الله (جَلَّ جَلَالُهُ) تمام اشکال و رنگها را می بیند و هیچ چیزی از مبصرات از بصر الله (ج) غائب شده نمیتواند .

چنانچه فرموده است :

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ (١)

« اوست آنکه آفرید شما را پس بعضی از شما کافر و بعضی از شما مؤمن است و خدا به آنچه میکنید بیناست » .

---

(١) ـ سورة التغابن آیه (٢)

۷- اراده :

اراده یکی از صفات ذاتی و ازلی الله (ج) است که برای او تعالی ثابت بوده و به ضد آن که بی اختیاری است موصوف نمیشود.

هر چیزی راکه الله (ج) بخواهد پیدا میکند و آنچیزی راکه نخواهد معدوم می سازد. تمام امور دنیا و آخرت باراده الله (ج) تعلق دارد و هیچ چیزی بدون اراده الله (ج) موجود شده نمی تواند. چنانچه فرموده است:

انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون ○ [1] « جزاین نیست حکم خدا این است که چون بخواهد آفریدن چیزی راگوید برای او موجود شو! پس موجود می شود »

(۱-) سوره یٰسٓ آیه (۸۲)

تمرین

۱ـ صفات ذاتی الله (ج)، را تعریف کنید.

۲ـ صفات ذاتی الله (ج) چند و کدام ها اند؟

۳ـ حیات از کدام صفات خداوند تعالی است؟

٤ـ کلام از کدام صفات خداوند (ج) است آنرا تشریح نمائید؟

۵ـ در بارهٔ ارادهٔ خداوند تعالی یک آیت را بخوانید و ترجمه نمائید.

صفات فعلی الله جل جلاله

صفات فعلی الله (ج) آن صفاتی اند که برای الله (ج) ثابت بوده و به ضد آن ها نیز موصوف می شود. مانند احیاء (زنده نمودن) که ضد آن اماتت (میرانیدن) است.

بعضی از صفات فعلی الله (ج) تخلیق، ترزیق، اعزاز، اذلال، انشاء و ابداع اند.

۱. تخلیق : عبارت است از پیدا کردن شیئ پس از نبودن آن، برابر است که مثل داشته باشد یا نه، و انشاء نیز بهمین معنی است.

تخلیق یکی از صفات فعلی الله (ج) است که برای او تعالی

- ثابت بوده و خداوند (ج) به ضد آن نیز موصوف می شود مثلاً گفته - می شود که الله (ج) به احمد پسر خلق کرد و به محمود نکرد .

الله (ج) تمام عالم را پیدا کرده است و هر چیزی را که بخواهد پیدا کرده میتواند . خداوند (ج) پیدا کنندهٔ زمین ، آسمان ، انس ، جن ، جنت ، دوزخ و همهٔ مخلوقات است چنانچه فرموده است :

وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ (ج) وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ (۱)

و بیافرید هر چیز را و اوست به هر چیز دانا »

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ ۝ (۲)

« واوست که پیدا کرد شما را از یک شخص »

(۱-) سورهٔ الانعام (۱۰۲)

(۲-) سورهٔ الانعام (۹۹)

۲ـ ترزیق : ترزیق عبارت است از رزق دادن .

ترزیق یکی از صفات فعلی الله (ج) است که برای الله (ج) ثابت بوده و الله (ج) بضد آن که عدم ترزیق است نیز موصوف می شود مثلاً گفته می شود که الله (ج) زید را روزی داد و عمرو را نداد الله (ج) روزی دهنده هر ذی روح است البته بعضی ایشانرا به واسطه اسباب و بعضی را بدون اسباب روزی میدهد . چنانچه فرموده است :

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللهِ رِزْقُهَا . (۱)

« ونیست هیچ جنبنده در زمین مگر بر خداست روزی او »

۱ـ سورهٔ هود آیه (۶)

۳ـ احیاء (زنده کردن) :

احیاء از صفات فعلی الله (ج) است که برای او تعالی ـ ثابت بوده و خداوند (ج) به ضد آن که اماتت (میرانیدن) است نیز موصوف می شود . چنانچه فرموده است :

فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ [۱]

« پس زنده گردانید شما را باز بمیراند شما را »

۴ـ اعزاز (عزت دادن) :

یکی از صفات فعلی خداوند (ج) اعزاز است که برای او تعالی ثابت بوده و الله (ج) به ضد آن

۱ـ سورهٔ بقره آیه ۲۸ .

- که اذلال است نیز موصوف می شود . الله (ج) مجاهدین اسلام را عزت داده است و دشمنان اسلام مانند روسها ، خلقیها - و پرچمیها همه را ذلت نصیب نموده است ، باید دانست که مالک اصلی همه عزت ها و سلطنتها خدا (ج) است چنانچه فرموده است :

قُلِ اللّٰهُمَّ مٰلِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ

« گو بارخدایا ای خداوند سلطنت ! میدهی پادشاهی هرکرا خواهی و باز میگیری پادشاهی را از هرکه خواهی و عزت دهی هرکرا خواهی و خوار گردانی هرکرا خواهی به یدت ست همه نیکی هر آئینه تو بر همه چیز توانائی » .

۵- ابداع : ابداع عبارت است از پیدا کردن چیز نو که در سابق

مثل نداشته باشد. یکی از صفات فعلی الله (ج) ابداع است که برای او - تعالی ثابت بوده چنانچه خداوند تعالی فرموده است:

بَدِیعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ط [1]

« نو آورنده (بی سابقه) آفریدگار آسمانها و زمین است »

۱- سوره بقره آیه (۱۱۷)

تمرین

۱ـ صفات فعلی خداوند(ج)، را تعریف نمائید.

۲ـ چند صفات فعلی خداوند(ج) را نام بگیرید.

۳ ـ تخلیق را تعریف و تشریح نمائید.

٤ ـ ترزیق را تعریف نموده در بارهٔ آن یک آیه از قرآن را بخوانید و ترجمه نمائید.

۵ ـ ابداع را تعریف و تشریح کنید.

کتابهای الله جلّ جلاله

بر هر مکلف شرعاً لازم است :

که ایمان داشته باشد بر اینکه الله تعالی برای رهنمائی بشر بر رسولان خود کتابهای نازل کرده که تمام آنها حق و کلام الله (ج) اند . امر ، نهی ، وعد ، وعید و قصص را در آنها بیان نموده ، تمام مطالب این کتب حق بوده ، از دروغ و خطا پاک و همه هدایات آن ها عین حکمت و ضامن سعادت دنیا و آخرت بشر است . چنانچه الله (ج) فرموده است :

لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتٰبَ وَالْمِيْزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ج (۱) « به تحقیق فرستادیم رسولان خود را با نشان ها و فرود فرستادیم با ایشان کتاب و ترازو را تا عمل کنند مردم به انصاف . »

---

۱ - سورهٔ الحدید آیه (۲۵)

الله (ج)، کتابها را ازین سبب نازل فرموده تا مردم در عقاید ،
اخلاق و اعمال مستقیماً براه انصاف بروند و از افراط وتفریط خود
داری نمایند .

تمام کتابها وصحیفه هائیکه ازطرف خداوند (ج)، توسط جبرئیل ـ
امین (ع)، به پیغمبران نازل گردیده حق وراست اند که مجموعهٔ آنها ـ
یکصدوچهار کتب وصحائف میباشند .

ازآنجمله چهار کتاب مشهور وصد صحیفه اند که چهارکتاب مشهور ـ
عبارت انداز : تورات ، زبور ، انجیل وقرآن .

تورات بحضرت موسیٰ علیه السلام ،

زبور بحضرت داوُد علیه السلام ،

انجیل بحضرت عیسیٰ علیه السلام ،

قرآن بحضرت محمد صلی الله علیه وسلم نازل شده اند

وصد صحیفه قرار ذیل بر انبیاء علیهم السلام نازل گردیده اند :

ده صحیفه به حضرت آدم علیه السلام ، پنجاه صحیفه به حضرت شیث علیه السلام ، سی صحیفه به حضرت ادریس علیه السلام و ده صحیفه بر حضرت ابراهیم علیه السلام.

ایمان وعقیده داشتن بتمام کتابها وصحائف خداوندی بدون کدام فرق میان آنها ضروری و لازمی است . چنانچه خداوند تعالیٰ فرموده است :

۱ـ قُولُوٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهِيمَ وَ اِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوتِىَ مُوسٰى وَعِيسٰى وَمَآ اُوتِىَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَّبِّهِمْ ج لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُونَ

(در) بگوئید ایمان آوردیم بخدا و آنچه فرود آورده شده بسوی ما و آنچه فرود آورده شده بسوی ابراهیم و اسمعیل و اسحق و یعقوب .

۱ـ سورهٔ بقره آیه (۱۳۶)

- و اولاد یعقوب و بآنچه داده شد موسیٰ و عیسیٰ را و آنچه داده شده دیگر پیغمبران را از جانب - پروردگارشان، تفریق نمیکنیم در میان هیچ یک از ایشان و ما به پروردگار منقادیم .»

ما به همه پیغمبران و کتب الهی ایمان داریم و همه را حق وراست میدانیم . برخلاف اهل کتاب که آنها غیراز دین خود تمام ادیان را دروغ می پندارند و حال این است که دین ایشان منسوخ گردیده زیرا دین مقدس ناسخ همهٔ ادیان وقرآن کریم ناسخ تمام کتب آسمانی است ، وعمل تا روز قیامت تنها به همین کتاب بزرگ کرده می شود .

تمرین

۱- به کتابهای خداوند تعالیٰ چه طور ایمان آوردن لازم است ؟

۲ - الله (ج) تعالیٰ در کتابهای خود چه را بیان نموده است ؟

۳ - الله (ج) کتابهای خود را به خاطر چه نازل فرموده است ؟

٤ - برحضرت ابراهیم علیه السلام چند صحیفه نازل گردیده است؟

۵ - ایمان وعقیده داشتن بتمام کتابهای خداوند تعالیٰ بدون کدام فرق
از کدام آیت ثابت میگردد ؟

عمومیت رسالت آنحضرت صلی الله علیه وسلم

رسالت آنحضرت صلی الله علیه وسلم به عرب و یا بکدام قوم دیگر و یا تنها به انسانها تخصیص ندارد بلکه آنحضرت صلی الله علیه وسلم ازروی آیتهای صریح قرآنی بانس و جن مبعوث گردیده و اطاعت شریعت وی بر همه ایشان لازم است چنانچه فرموده است:

وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا الْقُرْآنُ ، ووحی کرده شد بسوی من این قرآن

لِأُنذِرَكُم بِهِ وَمَن بَلَغَ ط [1]

" تا بترسانم شما را به آن و آنرا که قرآن باو برسد "

پس ازین آیهٔ کریمه معلوم گردید که رسالت نبی کریم صلی الله علیه وسلم برای تمام جن و انس است زیرا که به همه ایشان قرآن کریم رسیده است .

۱- سورهٔ الانعام آیه « ۱۹ » .

هم چنین خداوند (ج) به پیغمبر علیه السلام فرموده است :

(۲) وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَّنَذِيرًا وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝

« و نفرستادیم ترا مگر برای همه مردم مژده دهنده و ترساننده ولیکن اکثر مردم نمی دانند »

غرض از بعثت تو این است که باشندگان تمام دنیا را از کردار نیک و بدشان و عواقب آن ، آگاه سازی ، افراد خردمند که نفع و نقص خود را سنجیده می توانند سخن ترا حتماً می پذیرند ، چون عدهٔ جاهلان و نادانان در دنیا بسیار اند فکر ایشان گنجایش آنرا ندارد که قدر و قیمت سخنان مفید ترا بدانند .

---

۲ - سورهٔ سبا آیه ۲۸

قرآنکریم کلام الله (ج) است

قرآنکریم آن کتابیست که از طرف الله (ج) بواسطهٔ حضرت جبرئیل علیه السلام بر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نازل گردیده و در مصاحف نوشته شده و در دلها حفظ گردیده و بزبانها قرائت شده و بطریقهٔ تواتر، بدون شک وشبهه بما رسیده است.

قرآنکریم از لوح محفوظ به آسمان دنیا در شب قدر در ماه رمضان المبارک جمعاً یکبار نازل گردید. از آن به بعد طبق ضرورت و حوادث بامر خدا (ج) در مدت ۲۳ سال اندک اندک بحضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم توسط جبرئیل امین از آسمان دنیا نازل شد، و ابتدای نزول آن بر پیغمبر صلی الله علیه وسلم نیز درهمین شب بوده است. مجموع آیات آن شش

ـ هزار و شش صد و شصت و شش آیت می باشد .

و کلام الله (ج) بر دو قسم است :

الف : کلام نفسی . ب : کلام لفظی .

الف : کلام نفسی :

کلام نفسی عبارت است از کلام خداوند تعالی که صفت قدیم وی بوده و بدون حرف و صوت می باشد .

ب : کلام لفظی :

کلام لفظی عبارت است ازکلامیکه بر رسولان نازل گردیده و دارای حرف و صوت است .

کلام لفظی منزل دلالت میکند بر آن کلام قدیم

که کلام نفسی الله (ج) است. کلام نفسی قدیم وغیر مخلوق

بوده و کلام لفظی که ما آنرا در مصحف می خوانیم مخلوق است

اما از روی ادب باید به کلام لفظی هم مخلوق گفته نشود مگر در وقت تعلیم

اکثر احکام کتب آسمانی مجوتلاوت جمیع آن ها با نزول -

قرآن کریم منسوخ گردیده اند

تمرین

۱- عمومیت رسالت آنحضرت صلی الله علیه وسلم بکدام آیتها ثابت است ؟

۲ - غرض از بعثت آنحضرت صلی الله علیه وسلم چه است ؟

۳ - قرآنکریم را تعریف نمائید.

٤. قرآنکریم در کدام شب و در کدام ماه نازل گردیده است ؟

۵ - مجموع آیتهای قرآنکریم چند آیت است ؟

٦ - کلام نفسی را تعریف نمائید.

۷- کلام لفظی را تشریح نمائید.

قرآنکریم معجزه بزرگ آنحضرت (ص) است

معجزه امر خارق العادهٔ (خلاف عادت) است که از مدعی نبوت ظاهر میگردد،

مانند عصای موسیٰ علیه السلام که از آن اژدهای بزرگ ساخته شد و تمام عصاها و ریسمان های ساحران - فرعون را که بصورت مار ها نشان داده بودند بلعید و ساحران فرعون از دیدن این معجزه بایمان مشرف گردیده گفتند:

اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُوْنَ وَمُوْسٰی ۝ سورهٔ طٰهٰ آیه (۷۰)

" ایمان آوردیم به رب هارون و موسیٰ "

و مانند معجزات حضرت عیسیٰ علیه السلام که مرده را بحکم خداوند تعالیٰ زنده ، کور مادر زاد را بینا و از خاک وگل پرنده می ـ ساخت و در آن می دمید ، پرنده بحکم خداوند (ج) ، زنده می شد .

و آنحضرت صلی الله علیه وسلم را معجزاتی بود بی شمار . مانند : انشقاق قمر ، جاری شدن آب از میان انگشتان مبارک آنحضرت (ص) ، که مردم بسیار از آن نوشیدند و شهادت سنگ ریزه ، بر رسالت او (ص) وغیره . اما معجزهٔ بزرگ آنحضرت (ص) قرآن کریم است زیراکه این معجزه تا روزقیامت ـ باقی می ماند بخلاف معجزات دیگر که هر یک از آنها در ـ وقت خود گذشته اند .

قرآنکریم کلامی است که بشر از آوردن مثل وی بلکه از ساختن یک سورهٔ کوتاه بقدر ـ

که در فصاحت و بلاغت و اخبار از غیب و غیره

مانند قرآن باشد عاجز است چنانچه الله (ج) فرموده است:

فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مِّثْلِهِ (ص) (۱)

«پس بیارید سورهٔ را مانند آن»

همچنین الله (ج) به پیغمبر خود در سورهٔ بنی اسرائیل فرموده است (۲)

«بگو اگر جمع شوند آدمیان و جن بر آنکه بیارند مانند این قرآن را

هرگز نیارند مانند آن را اگرچه باشند بعض ایشان بعضی دیگر را مددگار»

بشر نتوانسته و نمی تواند مانند قرآن کریم حتی مانند سورهٔ

کوچکی از قرآن کریم را بیاورد .

۱- سورهٔ بقره آیه (۲۳) .

۲- قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰى اَنْ يَّأْتُوا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَأْتُوْنَ

بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيْرًا ۝ سورهٔ الاسراء آیه (۸۸)

پس عجز انس و جن از آوردن یک کتاب حتی از آوردن یک سورهٔ کوچک که در فصاحت، بلاغت و اخبار بالغیب مانند قرآن کریم باشد، بالخاصه عجز عرب که در فصاحت و بلاغت مهارت تام داشتند، دلیل روشن است براینکه قرآن کریم تا روز قیامت کلام خدا (ج)، و معجزهٔ حضرت محمد (ص) است زیرا البشر تا روز قیامت نیز نمی تواند که مثل قرآن سورهٔ کوچکی را بیاورد .

فضیلت قرآن کریم

فضیلت های قرآن کریم زیاد اند که بعضی آنها قرار ذیل ذکر می شوند:

۱- الله (ج) حفاظت قرآنکریم را بر ذمۀ خود گرفته بهمان قسمیکه نازل گردیده بدون تبدیل یک حرف و حرکت آن به تمام دنیا رسیده و تا روز قیامت نیز از هر گونه تحریف محفوظ می باشد، چنانچه الله (ج) فرموده[1] است: «هر آئینه ما فرستادیم

۱- إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ سورۀ الحجر آیه (۹)

- قرآن را « و د هرآئینه) ما او را نگهبانیم » ولی کتابهای گذشته همه از طرف پیروان ادیان سابق تحریف (تغییر) گردیده اند .

۲ - قرائت قرآن کریم ثواب زیاد دارد چنانچه در احادیث ذکر شده است

۳ - لفظ قرآنکریم چنانست که باندازه یک سوره کوچک آن را هیچ کسی نتوانسته و نمی تواند بسازد .

٤ - با نزول قرآنکریم تلاوت وکتابت کتب آسمانی دیگر وبعضی از احکام آنها منسوخ گردیده اند .

٥ - کتابهای آسمانی سابقه یکبار نازل شده اند مگر قرآنکریم موافق ضرورت اندک اندک در ظرف ۲۳ سال نازل گردیده و در دل های مسلمین جاگزین شده است .

٦ - قرآنکریم را عدهٔ بی شماری از مسلمانان حفظ کرده اند

و از عصر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تا این زمان بصورت متواتر آمده و تا روز قیامت بهمین ترتیب باقی خواهد ماند مگر کتب سابقه دارای این صفت نبودند.

۷ـ قرآن کریم کتابی است که منحصر به یک قوم، یک نژاد و یا مختص بیک زمان نبوده بلکه کتابی است که برای کافهٔ بشر نازل گردیده و احکام آن تا روز قیامت باقی و قابل تطبیق است.

تمرین

۱ـ معجزه را تعریف نمائید.
۲. معجزات حضرت عیسیٰ علیه السلام را بیان کنید.
۳. قرآنکریم چرا معجزهٔ بزرگ آنحضرت صلی الله علیه وسلم است؟
٤ـ فضیلت های قرآنکریم را بیان کنید

فضیلت آنحضرت صلی الله علیه وسلم

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نسبت تمام پیغمبران فضیلت دارد.
و "امت او نیز بهترین امتها است"[1] فضیلت این امت به سبب کمال دین ایشان است و کمال دین ایشان بسبب کمال پیغمبر صلی الله علیه و سلم هست. همچنین تمام اهل سنت بلکه همه مسلمانان بر این متفق اند که حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بهترین تمام پیغمبران[۴] است و هیچ کس از ایشان درین امر مخالفت نکرده است.

چنانچه پیغمبر صلی الله علیه وسلم در حدیث شریف فرموده اند:[۲]

۱- كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ سورۂ آل عمران آیه ۱۱۰
(هستید شما بهترین تمام امم که برون آورده شده برای مردم)

۲- إنَّ الله فضلني على الانبياء وفضل امتي على الامم "رواه الترمذی"

- برآئینه الله ج. برترگردانیده است مرا بر پیغمبران و برترگردانیده -

- است امت مرا بر دیگر امتها. هم چنین پیغمبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند[1] : من روز قیامت سردار مردم هستم. و درحدیث دیگری پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرموده اند[2]: من در روز - قیامت امام پیغمبران وخطیب ایشان و صاحب شفاعت ایشان می باشم بدون اینکه فخر کنم.

خلاصهٔ مطلب :

۱. آنحضرت صلی الله علیه وسلم رحمة للعلمین است.

۲. آنحضرت صلی الله علیه وسلم خاتم النبیین است و بعد از وی پیغمبر دیگری فرستاده نمی شود.

۱- انا سید الناس یوم القیٰمة رواه مسلم

۲- إذا کان یوم القیٰمة کنت امام النبیین وخطیبهم وصاحب شفاعتهم غیر فخر رواه الترمذی

سه حدیث مذکور در نبراس ص۴۵۷ ذکر شده اند.

۳ـ آنحضرت صلی الله علیه وسلم برای تمام انس و جن بصفت پیغمبر فرستاده شده است .

٤ـ امامت وی در شب معراج همه پیغمبران را در بیت المقدس از آثار سیادت عمومی و امامت عظمی حضرت اوست .

۵ـ امت آنحضرت صلی الله علیه وسلم بهترین امتها است .

٦ـ کتابیکه (قرآنکریم) بر آنحضرت صلی الله علیه وسلم نازل شده است بهترین تمام کتابها است و تا قیامت برآن عمل کرده می شود .

تمرین

۱- آنحضرت صلی الله علیه وسلم چرا بر تمام پیغمبران فضیلت دارد؟

۲- در بارهٔ فضیلت آنحضرت صلی الله علیه وسلم اگر کدام حدیثی بیاد دارید بگوئید.

۳- از فضیلت های آنحضرت صلی الله علیه وسلم چند فضیلت راکه بیاد دارید بیان نمائید.

ایمان و اعمال صالحه

ایمان : ایمانیکه الله تعالی بندگان خود را بآن مکلف ساخته و مکافات آنرا دخول جنت و نجات از دوزخ وعده نموده، تصدیق کردن چیزهایست که حضرت محمد (ص) از جانب الله (ج) آورده و بآن اقرار نمودن است . مانند: ایمان آوردن بخداوند تعالی، فرشتگان، کتابها، رسولان او تعالی، روز قیامت، تقدیر خیر و شر از الله تعالی، فرض بودن نماز، روزه، حج، زکوة، جهاد و حرمت قتل نفس ظلماً، حرمت زنا وغیره .

وهمین تصدیق و اقرار حقیقت ایمان است مگر در وقت جبر و ضرورت اقرار بزبان ساقط میگردد. چنانچه ایمان آدم گنگ بدون اقرار بزبان معتبر میباشد .

اعمال صالحه (کارهای نیک) : اعمال صالحه عبارت

- اند از آنکار های نیکی که خداوند به آنها امر ورسولش آنها را بمردم تعلیم داده است مانند نماز خواندن ، روزه گرفتن ، زکوة دادن حج کردن ، جهاد کردن ، قربانی کردن ، خواندن قرآن ، عزت و احترام کردن پدر و مادر و استادان ، مسجد ساختن ، کمک کردن با مجاهدین اسلام ، خواندن علم دین وغیره که این همه عبادات واعمال صالحه گفته می شوند.

ایمان غیر از عمل وعمل غیر از ایمان است ، بدلیل اینکه عمل در بعضی اوقات از بنده ساقط می شود چنانچه نماز وروزه از زن در حالت حیض و نفاس و زکوة از فقیر ساقط است برخلاف ایمان که سقوط را قبول نمیکند .

تمرین

۱- در بارهٔ ایمان معلومات خود را بیان کنید.
۲- در ایمان اقرار زبان به کدام وقت ساقط میگردد ؟
۳- اعمال صالحه را تعریف نمائید.
۴- کدام دلیل ایمان غیر از عمل و عمل غیر از ایمان است ؟

بعضی شعائر دین اسلام

شعائر جمع شعیره و شعیره بمعنی علامه و نشانه است. شعائر - و نشانه های دین خدا(ج)، عبارت اند از چیزهائیکه بآن عبادت خداوند تعالی کرده می شود و یا الله تعالی آنرا محترم قرار داده و به احترام ایشان امر فرموده است مانند: قرآنکریم، پیغمبر، بیت الله، صفا و مروه، منیٰ، عرفات، مساجد وغیره.

حضرت شاه ولی الله (رح) در حجة الله البالغه می نویسد که چهار چیز از بزرگترین شعائر دین خدا(ج)، اند:

قرآنکریم، پیغمبر(ص)، کعبه و نماز. شخصی تعظیم آنهارا بجا خواهد آورد که دل وی از تقوی مالامال باشد. چنانچه الله(ج) فرموده است:

وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوْبِ ۝ سورهٔ حج

ترجمه: و هرکه تعظیم کند شعائر خدارا، پس این تعظیم از تقوای دل ها است.

تعظیم شعائر الله (ج) که موافق شرع باشد در شرک داخل نبوده بلکه کاملاً از آثار توحید است زیرا عاشق خدا (ج) هر چیزی را که به خدا (ج) منسوب باشد قدر میکند.

تمرین

۱- شعائر دین خداوند(ج) را تعریف نمائید.

۲- حضرت شاه ولی الله صاحب کدام چهار چیز را از اعظم شعائر الله(ج) گفته اند؟

۳- درباره شعائر الله(ج) اگر کدام آیه را بیاد دارید بخوانید.

بیان کفر و شرک

کفر : کفر در لغت بمعنی ستر (پوشاندن) است و کافر نیز حق را می پوشاند و تکذیب آنرا میکند .

و در شرع شریف : انکار کردن است از تمام اشیای مؤمن به و یا از بعض آنها مثلاً شخصی از یک آیه قرآن انکار نماید یا صفات خداوند (ج) را قبول نکند یا غیر از خداوند (ج) چیزی دیگر را عبادت کند و امثال آن ، برچنین شخص حکم کافر کرده میشود .

شرک :

در لغت بمعنای شریک نمودن، و در شرع عبارت است از شریک نمودن چیزی با خداوند تعالی در ذات یا صفات وی.

شرک بدو قسم است : ۱. شرک جلی . ۲. شرک خفی.

الف : شرک جلی : عبارت است از عبادت و پرستش کردن غیر خدا(ج) و شریک آوردن با خدا(ج). مثلاً بت یا چیزی دیگری را خدا گفتن و به آن سجده کردن چنانچه مشرکین مکه از سنگ و دیگر چیز ها مانند صورت انسان می ساختند و به آن سجده و عبادت میکردند و آنرا خدای دانستند.

خداوند تعالی در قرآنکریم فرموده است[1] « هر آئینه خدا نمی آمرزد-

---

۱. إِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ج وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ٥ سورة النساء آیه ۴۸

- که شریک گردانیده شود به او ومی آمرزد ماسوای شرک هرکرا که بخواهد و هرکه شریک گیرد بخدا بتحقیق افترا کرده گناه بزرگ را » این قسم شرک بدون ایمان وتوبه بخشیده نمی شود - وجزای آن دوزخ ابدی است .

ب : **شرک خفی** : شرک خفی عبارت است ازطاعت کردن ریائی . این قسم شرک کفر نبوده بلکه معصیت است .

بیان معصیت

معصیت در لغت بمعنای نافرمانی کردن است.

و در اصطلاح عبارت است از کردن عملیکه در آن نافرمانی اوامر خداوند(ج) باشد.

معصیت و گناه کردن بنده را از رحمت خداوند(ج) دور می سازد و سبب غضب و عذاب خداوند تعالی میگردد. در گناهان از همه بزرگتر کفر و شرک است که بدون توبه کردن "دوباره ایمان آوردن" بخشیده نمی شود. کافر و مشرک همیشه در دوزخ می باشد و در حق ایشان شفاعت هیچ کس قبول نمیگردد. چنانچه الله(ج) فرموده است:

فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۝ سورهٔ المدثر آیه ٤٨

«پس نفع ندهد ایشانرا شفاعت شفاعت کنندگان.»

تمرین

۱- کفر را تعریف نمائید.
۲- معنای لغوی و اصطلاحی شرک را بیان کنید.
۳- خداوند (ج) در بارهٔ شرک در قرآنکریم چه فرموده است؟
۴- شرک خفی را تعریف نمائید.
۵- معنای لغوی و اصطلاحی معصیت را بیان کنید.

اولاد آنحضرت صلی الله علیه وسلم

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم را هفت اولاد بود که از آنجمله سه پسر و چهار دختر. پسران آنحضرت صلی الله علیه وسلم عبارت از: حضرت قاسم، طاهر و ابراهیم می باشند.

و دختران آنحضرت صلی الله علیه وسلم عبارت از: حضرت فاطمة الزهراء، رقیه، زینب و ام کلثوم اند. حضرت ابراهیم از بطن حضرت ماریه قبطیه بود و دیگر همهٔ ایشان از حضرت سیّدتنا خدیجة الکبری می باشند. پسران آنحضرت صلی الله علیه وسلم. همگی در حالت صغارت از دنیا رحلت فرمودند. و دختران آنحضرت صلی الله علیه وسلم غیر از حضرت فاطمة الزهرا که شش ماه بعد از رحلت پیغمبر صلی الله علیه وسلم فوت گردید متباقی آنها بعد ازینکه ازدواج گردیدند در حیات آنحضرت (ص) وفات نمودند.

جهاد

وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً سوره التوبه آیه ۳۶

وجنگ کنید با مشرکان باهمه ایشان چنانکه جنگ میکنند با شما همه .

عقیده داریم که جهاد از اهم فرائض اسلامی شمرده می شود ، و تا روز قیامت برای اعلای کلمة الله ، دفع شر ، کفر و فساد جریان دارد و بر اساس همین عقیده اسلامی است که در افغانستان جهاد آغاز گردیده ، و ادامه دارد . جهاد احکام و فروعات زیاد دارد که بیان نمودن همه آن درین جا گنجایش ندارد ، لذا بذکر معلومات مختصری قرار ذیل اکتفاء می کنیم :

تعریف جهاد : جهاد در لغت بمعنی طاقت ، مشقت و کوشش است .

و در اصطلاح شرع عبارت از صرف کردن طاقت و تحمل مشقت است در جنگ با کفار در راه خدا (ج) و برای اعلای کلمة الله (دین خدا) به نفس ، مال ، زبان وغیره .

چنانچه آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرموده است[1] : « جهاد -

۱- جاهدوا المشرکین باموالکم وانفسکم والسنتکم . رواه ابو داود والنسائی والدارمی مشکوة ص۳۳۲

ـ کنید با مشرکین به مالهای خود ونفسهای خود و زبانهای خود)
از حدیث مذکور معلوم گردید که جهاد بر سه قسم است .

الف : جهاد به مال .

ب : جهاد به نفس .

ج : جهاد به زبان .

الف : جهاد به مال :

جهاد به مال عبارت انداز صرف کردن مال خود است برای مصارف وتهیهٔ وسائل جهاد وکمک با مجاهدین .

درین باره پیغمبر (ص) فرموده اند[1] :

کسیکه یک غازی را در راه خدا مجهز کند (برایش ـ

۱ـ من جهز غازیا فی سبیل الله فقد غزا الحدیث متفق علیه مشکوة ۳۲۹

- وسائل جنگ را تهیه کند و یا به او مصارف جهاد را بدهد) هر آئینه جهاد کرده است .

ب :- جهاد به نفس : جهاد به نفس عبارت است از اینکه - مسلمان علیه کفار عملاً درگیر جنگ شود .

اگر درین حالت کشته شد شهید و اگر سلامت برگشت غازی است.

درین باره خداوند (ج) فرموده است[1] : وهرکه بجنگد در راه خدا (ج) پس - کشته شود یا پیروز گردد پس زود بدهیمش مزد بزرگ .

ج : جهاد به لسان :- جهاد به لسان آنست که مسلمان خصوصاً عالم دین ، اهل فکر و دانش و اهل شعر و ادب فضائل جهاد را

۱- ومن يقاتل في سبيل الله فيقتل او يغلب فسوف نؤتيه اجراً عظيماً ٥ سورهٔ النساء آیه (۷۴)

- توسط زبان وقلم بیان نماید ومسلمانان را به ایثار وفداکاری تشویق وبمیدان مبارزه وجهاد فی سبیل الله سوق دهند ونیز مسلمانان ثروتمند را از مسؤلیت تجهیز مجاهدین وصرف مال در راه جهاد باخبر سازند وهمچنین اهل شعر[1] وادب علیه کفار با اشعار خویش مقابله نمایند.

حکم جهاد : هرگاه گروهی از مسلمانان جهت مقابله با دشمن حاضر باشند وبا آنها جهاد نمایند. و خاک ـ وکشور اسلامی را بخوبی حفظ کرده بتوانند درهمچو حالات جهاد فرض کفائی است وهمه مسلمانان مجبور بجهاد نمی باشند، ولی اگر دشمن بر کشور اسلامی حمله وتجاوز وبرآن هجوم بیاورد

۱- چنانچه آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرموده است:

فکانما ترمونهم به نضح النبل رواه فی شرح السنة مشکوة ص۴۱۰

که گویا آن چیزی (شعر) که می زنید ایشان را بدان مانند زدن تیرهاست.

- طوریکه دفع کردن حمله و شر دشمن بدون مقابلهٔ تمام مسلمانان آن کشور امکان نداشته باشد، جهاد بر همهٔ ایشان بطور نفیر عام فرض عین است حتیٰ زنها بدون اجازهٔ شوهران و غلامان بدون اذن بادان خود در جهاد شرکت کرده می توانند. و اگر مسلمانان این مملکت به تنهائی دفع شر کفار را نتوانند جهاد بر تمامی افراد مسلمان آن مملکت و ممالک هم سرحد آن فرض عین میگردد.

و اگر ممالک هم سرحد آن نیز عاجز بیایند جهاد بر ممالک اسلامی دیگری که نزدیک باین منطقه اند فرض عین میگردد و به همین ترتیب نظر به ضرورت بر همه مسلمانان جهان جهاد فرض عین میگردد.

تمرین

۱- نامهای پسران آنحضرت صلی الله علیه وسلم را بگوئید.

۲- آنحضرت صلی الله علیه وسلم چند دختر داشت نامهای آنها را بیان کنید.

۳- معنای لغوی و شرعی جهاد را بیان کنید.

۴- در بارهٔ جهاد اگر کدام آیه را بیاد دارید بخوانید و ترجمه نمائید.

۵- اقسام جهاد را بیان کنید.

۶- در بارهٔ جهاد اگر کدام حدیث را بیاد دارید بگوئید.

۷- حکم جهاد را بیان کنید.

زنده شدن بعد از مردن

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللهَ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَ
لَمْ يَعْیَ بِخَلْقِهِنَّ بِقٰدِرٍ عَلٰٓی اَنْ يُّحْیِۦَ الْمَوْتٰی ط بَلٰٓی ق (۱)

آیا (فکر نکردند) ندانستند که (بتحقیق) الله آنکه آفریده است آسمانها
وزمین را و مانده نشده با آفریدن آنها توانا است براینکه زنده کند مردگان را.
آری (تواناست بزنده کردن مردگان).

ما عقیده و ایمان داریم که زنده شدن بعد از مردن حق
است:

با نفخهٔ اول صور حضرت اسرافیل علیه السلام تمام ذی روح -
بقدرت خداوند(ج) هلاک می شوند و با دمیدن صور دوم حضرت اسرافیل
علیه السلام همه مردگان بحکم خداوند(ج) زنده میگردند. چنانچه در

۱- سوره الاحقاف آیه ۳۳.

- دنیا بدون لباس از مادر پیدا شده اند در روز قیامت نیز تمام مردمان بدون لباس از قبور خود برمی خیزند و فرشتگان آنها را بسرعت بمیدان حشر می برند. با هر شخص دو فرشته می باشد که یکی او را بسوی میدان محاکمه رانده میبرد و دیگری اعمال نامهٔ او را در دست داشته که در آن تمام اعمال زندگی او ثبت می باشد. از دهشت و سختی این روز هر شخص بقدر گناه خویش غرق عرق بوده و بجان خود می باشد حال دوستان و خویشان خود را نمی پرسد و از همدیگر میگریزند .

انبیاء علیهم السلام همه درغم جان خود بوده نفسی نفسی میگویند مگر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم در این روز هم درغم امت خود بوده امتی امتی میگوید و شفاعت امت خود را از خداوند (ج) میخواهد .

درین روز با هر کس حساب اعمالش می شود. برای مؤمن عمل نامه اش بدست راست و برای کافر بدست چپ داده می شود. بعد از حساب اعمال، مؤمنان بفضل و مهربانی خداوند(ج) داخل جنت می شوند و کافران و منافقان بعدل خداوند(ج) داخل دوزخ میگردند. مؤمنان همیشه در جنت و کافران همیشه در دوزخ میمانند.

مگر مؤمنان گنهگار بفضل خداوند(ج) و یا بشفاعت انبیاء(ع) و صالحین ابتداءً و یا بعد از دخول در دوزخ داخل جنت میگردند.

قرائت عمل نامه

اِقۡرَاۡ كِتٰبَكَ ؕ كَفٰى بِنَفۡسِكَ الۡيَوۡمَ عَلَيۡكَ حَسِيۡبًا ؕ[1]

« بخوان نامهٔ خود را. بس است نفس تو امروز بر تو حساب کننده »

ما به این عقیده و باور داریم که قرائت عمل نامه در روز قیامت حق است و نامهٔ اعمال هر شخص بدستش داده می شود ، برای مؤمن بدست راست و برای کافر بدست چپ ، تا خودش آنرا خوانده فیصله نماید که کارهائی را که در طول عمر خود کرده بود حقیقتاً در آن ثبت است. هرکس در آنوقت یقین خواهد کرد که ذره از اعمال او خارج از عمل نامه اش نمانده بلکه بدون کم و کاست در آن موجود اند. به کسیکه نامهٔ اعمالش بدست راست داده شد آن علامهٔ نجات و کامیابی اوست ، از فرط مسرت بهرکس نشان داده

---

۱. سورهٔ الاسراء آیه (۱۴)

- میرود که اینک اعمالنامهٔ مرا بخوانید من در دنیا یقین داشتم.
که یک روز به محاسبهٔ اعمال خود ملاقی شونده ام پس آن کس
داخل جنت میگردد. و به کسیکه نامهٔ اعمالش.
بدست چپ داده شود که علامهٔ بدبختی و ناکامی وی است، در آن
وقت با نهایت حسرت تمنی و آرزو میکند که ای کاش این عمل
نامه بمن داده نمی شد و نمی فهمیدم که چیست حساب من،
ایکاش مرگ دنیوی قصهٔ مرا خاتمه میداد تا بعد از مردن بار دیگر
زندگی نصیب من نمی شد، هیچ دفع نکرد از من (عذاب را) مال من و.
زائل شد از من حکومت من . امروز همهٔ آنها مفقود گردیده نه.
کدام حجت و دلیل من پذیرفته می شود و نه گنجایش معذرت خواستن
است. پس این شخص داخل دوزخ میگردد.

جنت و دوزخ

جنت و دوزخ مخلوق و موجود هستند نه اینکه در روز قیامت آفریده شوند، و دلیل بر آن آیات قرآنی است که خداوند ج در صفت جنت فرموده است[1]:

أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ٥ «آماده شده است برای پرهیزگاران»

و در صفت دوزخ فرموده است[2]:

أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ٥ «آماده شده است برای کافران»

و حدیث قدسی است که خداوند ج فرموده است[3]:

آماده کرده ام برای بندگان نیک خود آنچه را که نه چشم دیده است.

۱- سورهٔ آل عمران آیه ۱۳۳ ، ۲- سورهٔ بقره آیه ۲٤

۳- اعددت لعبادی الصالحین مالا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر . شرح فقه اکبر ملا علی قاری ص۱۱۸ .

- و نه گوش شنیده است و نه به قلب بشر خطور
کرده است. و در حدیث معراج آمده است که پیغمبر صلی الله علیه و سلم
فرموده است[1]: "داخل گرده شدم به جنت و نشان داده شد
برایم دوزخ".

و همچنین قصهٔ سکونت آدم و حواء در جنت و خروج ایشان
از آن، این همه که گفته شده دلائل واضح است به وجود و هستی
جنت و دوزخ قبل از روز قیامت خداوند (ج) بهشت و دوزخ را برای
ثواب و عقاب آفریده است اهل بهشت در بهشت
و اهل دوزخ در دوزخ جاوید می باشند. زیرا که خداوند (ج) در بارهٔ هر
فریق ایشان هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ فرموده است.

۱- أُدْخِلْتُ الجَنَّةَ وَأُرِيتُ النَّارَ. شرح فقه اکبر ملا علی قاری ص۱۱۸.

تمرین

۱ـ در بارهٔ زنده شدن بعد از مردن اگر کدام آیتی را بیاد دارید بخوانید و ترجمه نمائید.

۲ ـ در روز قیامت مردم چطور از قبور خود بر می خیزند.

۳ ـ در بارهٔ قرائت عمل نامه معلومات خود را بیان کنید.

٤ ـ جنت و دوزخ موجود اند و یا در روز قیامت آفریده می شوند؟

۵ ـ در بارهٔ جنت حدیث قدسی را که خوانده اید بیان کنید.

اهداف نصاب تعلیمی ادارهٔ مرکز تعلیمی افغانستان !

هدف عمومي : توحید نمودن نصاب تعلیمی تمام تنظیمهای جهادی و بوجود آوردن تعلیم وتربیهٔ خاص وجامع اسلامی که ضد هر نوع باطل پرستی و بدعتها بوده همچنین استحکام بخش مفاهیم و قوانین کلی اسلامی درجامعهٔ اسلامی افغانستان باشد .

هدف خصوصي :- نصابیست که درس توحید و وحدانیت را به سپاهیان اسلام و رهروان راه حقیقت داده تا متمسک سنن و قوانین عالی و معقول شرع انور طور دایم وقایم گردند .

این نصاب متضمن آسایش وسواد اسلامی با درنظرداشت وجایب وشرایط جهادی ، فلسفی ، اقتصادی ، فرهنگی ، تخنیکی ، مدنی ومعیشتی بوده که درعین حال ممثل پیوند واتصالات ناگسستنی باجهان اسلام ومبین فلسفهٔ مقدس اسلام عزیز می باشد .

هدف نهائی :- اعلای کلمة الله ، نشان دادن عظمت وشان اسلام به جهانیان ، اضمحلال کمونیزم در افغانستان وجهان و مبارزه با طاغوطیان زمان براساس مبانی و اصول قوانین قرآن عظیم الشان ، شریعت غرای محمدی و فقه حنیف حنفی در راه حصول رضای خداوند (ج) هدف نهائی این نصاب تعلیمی می باشد .

ومن الله التوفیق

دچاپ کال حمل ۱۳۷۰ دچاپ شمیر (۵۰۰۰)
دتعلیمی مرکز دنصاب مدیریت